

LİTERATÜR TARAMASI NASIL YAPILIR

Veri toplamada başvurulacak ilk yöntem literatür taramasıdır. Bir araştırmacı araştırmasına başlarken o konuda yapılan önceki araştırmaları ve kavramsal literatürü bilmek zorundadır. Literatür taraması, araştırmada ele alınan konu ve alt konuların ilgili bilgi ve araştırma sonuçları belirlenerek araştırma probleminin tanımlanması sürecinde başlar. Araştırma sürecinin tamamında gerçekleştirilir.

Literatür taraması; veri toplama ve toplanan verinin önemini tartışılması, toplanan verilerin konuyla ya da ilgilenilen problemle ilişkisinin kurulması ve bilginin sınıflandırılması aşamalarından oluşan bir süreçtir. Literatür taramasına araştırma konusu ile ilgili anahtar kelimenin seçilmesiyle başlanır. Daha sonra ilgili veri tabanına ulaşılmaya çalışılır. Anahtar sözcüklerin seçilmesi taramanın en önemli noktasıdır. Literatür taraması, araştırmacının bilim adamlığı düzeyinin bir göstergesi olduğu kadar araştırmanın niteliğini, doğruluğunu ve güvenilirliğini de yansıtır. Literatür taraması, konunun anlaşılmasını sağlar ve araştırmaya yön verecek soruların uygunluğunu ve gerçek kesitini ortaya çıkarır. Literatür taramasıyla, konuya ilişkin kaynaklar/dokümanlar tespit edilir ve toplanır. Literatür taramasına bibliyografik mahiyetteki eserlerden başlanmalıdır. Bu amaçla konuya ilişkin bütün tez, kitap ve makaleler ile bunların kaynaklar, referanslar ve bibliyografya bölümleri ve internet kullanılabilir. Bu taramadan elde edilecek bilgilerle

- Konuya ilişkin önceden doğrudan ya da dolaylı yazılmış bilgiler
- Konunun önceden işlenen ve işlenmeyen-eksik bırakılan yönleri
- Konuya ilişkin problemin boyutları
- Önceki araştırmalarda kullanılan yöntemler
- Önceki araştırmalarda ulaşılan bulgular ve çıkarılan sonuçlar
- Önceki araştırmalarda yapılan öneriler
- Önceki araştırmalarda kullanılan kaynaklar gibi önemli noktalar tespit edilebilir.

Araştırmalarda kullanılan kaynaklar ana (orijinal-birincil) kaynaklar ve yardımcı (ikincil) kaynaklar olmak üzere ikiye ayrılır.

Ana Kaynak: Bir olaya fiilen katılmış veya çok yakından takip etmiş bir araştırmacının kaleme aldığı eserlerdir.

İkincil Kaynak: Ana kaynaklardan faydalanılarak meydana getirilen inceleme ve derleme türü eserlerdir.

Araştırmalar mümkün olduğunca ana kaynaklara dayandırılmalıdır. İkincil kaynaklar ana kaynakların bir sentezi olup ana kaynaklara ulaşılamaması durumunda önem kazanırlar.

- Örneđin; araştırmacının bir sosyal olayın bizzat içinde bulunarak gözlemlerini aktardığı bir rapor ya da bir deneyi bizzat kendisi yaparak elde ettiği veriler, bulgular ve sonuçlarını yayınladığı bir rapor ana kaynaktır. Bu raporlardan alıntı yapılarak hazırlanan tarihsel veya betimsel raporlar yardımcı kaynak özelliği taşır.

Veri elde edilebilecek kaynaklar belirlendikten sonra toplanan kaynaklar konuyla olan ilgisine göre okunmaya başlanır. Okuma sırasında şunlara dikkat edilir:

- Okuma seçici olmalı, konuyla ilgisi olmayan ve zamanı boşa harcayacak bölümlere yüzeysel bakılmalıdır.
- Okuma esnasında genel çerçeve ile ilgili (giriş-gelişme-sonuç) basit bir kurgu oluşturulmalıdır.
- Okuma işlemi notlar alınarak yapılmalıdır.